

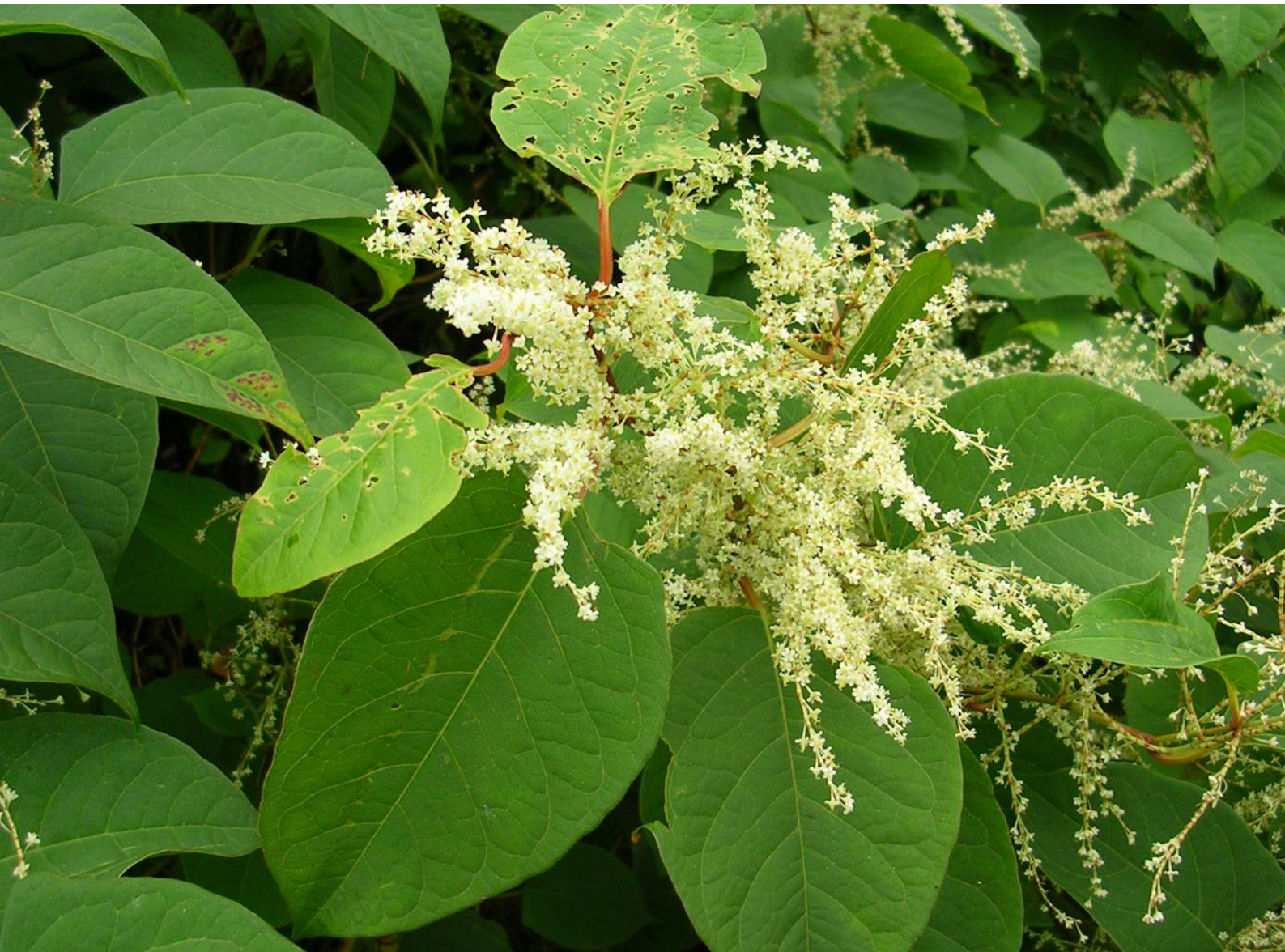

SÅHÄR TAR DU HAND OM INVASIVA VÄXTER I DIN TRÄDGÅRD

Lär dig att känna igen några av de vanligaste invasiva växterna, jätteloka, jättebalsamin, parkslide och blomsterlupin. För att förhindra spridning är det viktigt att avfall bestående av invasiva främmande växter behandlas på rätt sätt.

Växtavfall från invasiva växter ska lämnas ordentligt inneslutet i platsäckar i brännbara fraktionen på Östby Miljöstation, som är den bemannade återvinningscentralen för Säffle och Åmåls kommuner.

Foto: GBNNSS

Jätteloka (Heracleum mantegazzianum)

Foto: Tom Richards/ GBNNSS

Jätteloka, eller jättebjörnloka som den också kallas, kan bli flera meter hög och stammen nästan 10 centimeter tjock. Den har stora blad med spetsiga, flikiga kanter och påminner om ett väldigt stort hundkåx. Det är en giftig växt som kväver övrig växtlighet och på så sätt hotar den biologiska mångfalden. Jättelokans växtsaft kan vid beröring orsaka brännsår och blåsor på huden, speciellt om du vistas i solen.

Jätteloka är listad på EU:s förteckning över invasiva främmande arter, vilket innebär att den är förbjuden att importera, odla och sätta ut i naturen.

Ta bort arten där den finns för att förhindra spridning, men kom ihåg att det inte är tillåtet att ta bort invasiva främmande arter på någon annans mark utan tillåtelse.

Tänk på att aldrig lägga jätteloka eller avfall från jätteloka i komposten eller i fraktionen för trädgårdsavfall. Den ska ligga i knutna säckar/ påsar och lämnas in till Östby Miljöstation i brännbara fraktionen.

Växtmaterial från invasiva växter bör ej komposteras, i undantagsfall kan plantorna blötläggas i en sluten plastpåse för att ruttna. Lagg den sedan i en täckt kompost så fragment inte blåser iväg och bidrar till nyetableringar. En varmkompost krävs, som håller 60 °C i minst 3 veckor, men dessvärre förmultnar inte alltid fröer och växter.

Jätteloka är listad i EU- förordningen över invasiva växter (1143/2014). Rapportera fynd av jätteloka via artportalen www.invasivaarter.nu

Jättebalsamin (Impatiens glandulifera)

Foto: Ellinor Lindblad

Jättebalsamin kan bli upp till 2, 5 meter hög och har ljusrosa eller cerise blommor. Växten sprider sina frön genom att frukterna sprätter iväg frö i vad som liknar små explosioner. Jättebalsamin kan växa sig så tät att den konkurrerar ut de växter som redan finns på platsen, men eftersom den är ettårig så är den relativt enkel att bekämpa.

Jättebalsamin är listad på EU:s förteckning över invasiva främmande arter vilket innebär att den är förbjuden att importera, odla och sätta ut i naturen.

Ta bort arten där den finns för att förhindra spridning, men kom ihåg att det inte är tillåtet att ta bort invasiva främmande arter på någon annans mark utan tillåtelse.

Tänk på att aldrig lägga jättebalsamin eller avfall från jättebalsamin i komposten eller i fraktionen för trädgårdsavfall, utan dessa ska förbrännas eller lämnas in till förbränning på Östby Miljöstation.

Växtmaterial från invasiva växter bör ej komposteras, i undantagsfall kan plantorna blötläggas i en sluten plastpåse för att ruttna. Lägg den sedan i en täckt kompost så fragment inte blåser iväg och bidrar till nyetableringar. En varmkompost krävs, som håller 60 °C i minst 3 veckor, men dessvärre förmultnar inte alltid fröer och växter.

Jättebalsamin är listad i EU- förordningen över invasiva växter (1143/2014). Rapportera fynd av jättebalsamin via artportalen www.invasivaarter.nu

Parkslide (Reynoutria japonica, tidigare Fallopia japonica)

Foto: Trevor Renals/ GBNSS

Foto: GBNSS

Parkslide har ett bambuliknande växtsätt och är i grund och botten en flerårig ört som kan bli upp till 3 meter hög. Växten bildar genom rotskott stora bestånd som kan sprida sig flera meter från ursprungsplantan. Stjälken är grov, ihålig och något förvedad och färgen kan variera från ljus grönt till rödbrun. Bladen är cirka 10 centimeter och växten blommar september- oktober med vita, ibland rosaskiftande blommor.

Växten är mycket svårutrotad och stora bestånd kräver upprepade insatser under samma år i flera års tid. Parkslidens kraftiga rotsystem kan till och med tränga in i byggnader, dräneringar och vattenledningssystem, vilket kan ställa till med mycket besvär.

För att förhindra spridning plantera aldrig parkslide, slå inte av den med hackande redskap eftersom små delar kan slå rot. Lagg aldrig rötter på komposten och flytta inte på jordmassor där parkslide finns eller har funnits.

Lämna växtmaterialet till förbränning på Östby Miljöstation i knutna plastsäckar. Parkslide bör ej komposteras, i undantagsfall kan plantorna blötläggas i en sluten plastpåse för att ruttna. Lagg den sedan i en täckt kompost så fragment inte blåser iväg och bidrar till nyetableringar.

Parkslide finns inte med i EU- förordningen över invasiva växter (1143/2014), men rapportera gärna om du hittar parkslide i naturen till Artportalen via www.invasivaarter.nu

Blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*)

Foto: Merja Partanen/ Pixabay

Blomsterlupinen kan bli 50-120 cm hög, bladen har långa bladskäp med lansettlika småblad och blommor som sitter i en ensam lång klase som kan ha upp till 200 blommor. Blommorna är oftast blå eller rosa, men både vita och violetta lupiner är ofta förekommande.

Blomsterlupinen är väl utbredd och trivs mycket bra längs vägkanter, järnvägar, trädgårdar, hyggen, grustag och andra öppna skräpmarker med väl-dränerade jordar.

Blomsterlupinen är ett hot mot biologisk mångfald, eftersom den konkurrerar ut andra växter med sitt växtsätt och på sikt kan den kvävebindande lupinen bidra till att ängsblommor ersätts av mer kväveälskande växter.

Blomsterlupin kan vara giftig för får och nötkreatur, eftersom blommorna innehåller alkaloider, och kan även vara allergiframkallande för människor.

För att bekämpa lupiner, slå den flera gånger under växtsäsongen, gärna innan den sätter frö. Ta bort växtmaterialet för att förhindra att växtplatsen blir för näringsrik. Återkom gärna följande år för att ta bort växter som har grott från frön i marken.

Var försiktig när du hanterar blomsterlupin. Lämna växtmaterialet till förbränning på Östby Miljöstation i knutna plastsäckar. Blomsterlupin bör ej komposteras, i undantagsfall kan plantorna blötläggas i en sluten plastpåse för att ruttna. Lägga den sedan i en täckt kompost så fragment inte blåser iväg och bidrar till nyetableringar.

Blomsterlupin finns inte med i EU-förordningen över invasiva växter (1143/2014), men det går att rapportera in fynd eftersom de skapar problem i Sverige till Artportalen via www.invasivaarter.nu

